

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

**«ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ БІЛІМ БЕРУДЕГІ
ИННОВАЦИЯЛЫҚ БАҒЫТТАР»
атты республикалық
ғылыми-практикалық конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ**

4-5 ақпан 2016 ж.

Алматы 2016

Мұсаева А.С. Биология пәнін оқыту барысында инновациялық технологияларды қолданудың маңызы	88
Мұсаева Қ.М. Бәсекеге қабілетті кәсіби маман даярлауда инновациялық технологиялардың рөлі	91
Наралиева Р.Т. Ұстаз ұлағаты – ұрпаққа сапалы білім, саналы тәрбие беру	94
Наралиева Р.Т., Наханова А.П. Педагогикалық шеберлік – педагогтің кәсіби іс-әрекетінің жоғары деңгейі	96
Наурызбаева Г.К. Информационно-деятельностное обучение как основа формирования профессионально-ориентированной компетенции будущего специалиста	99
Наурызбаева Г.К. Применение методики деятельностного обучения для студентов вуза на занятиях физики	103
Нусупбаева С.А., Ибрагимова М.Н., Мажикқызы Н. 1916 жылғы ұлт-азаттық көтерілісті түсіндірудің тиімді жолдары	105
Нусупбаева С.А., Ибрагимова М.Н., Мажикқызы Н. Ауған тыңдаушыларына Қазақстан тарихын оқытудың әдіс-тәсілдері	108
Нусупбаева С.А., Ибрагимова М.Н., Мажикқызы Н., Байдиляева Л.Б. Тарих пәнін оқытуда ойын элементтерін қолданудың тиімділігі	111
Оңғарова Ш.С. Қазақстан аумағына банк капиталының енуі	113
Садықов Ж.С., Дауытова Ж.Қ., Абдибекова К.Ж. Сандық мәндері бірден берілмеген геометриялық есептерді шешудің өзгерістері туралы	116
Садықова Р.К. Қазіргі таңда білім беру үдерісінде инновациялық технологиялардың рөлі	119
Сандықбаева Ө.Д., Мажикқызы Н., Арыстанбекова Қ.Д. Қазақстан тарихы пәнін оқытудың кейбір мәселелері	122
Сарсембаева Г.Д. Студенттерге информатиканы оқытудың инновациялық әдістері	124
Смағұл М.Ж., Абдибекова К.Ж. Түзулер мен жазықтықтардың өзара орналасуын оқытудың әдістемесі	126
Таласбаева Ж.Т. Системы оценивания	127
Тасилова Н.А., Ахметжанова А.Т., Байдавлетов М.Д. Мектепте сабақтан тыс «Қазақстан тарихы» таңдау курсының оқытудың маңызы мен ерекшеліктері	129
Тастемирова Г.А., Нусупбаева С.А. Білім мен тәрбиені ұштастырудың тиімділігі	132
Тастемирова Г.А., Тилеужанова Г.Т., Сапаева Г.Е. Мәтін арқылы тілді дамытудың тиімділігі	134
Тастемирова Г.А., Тилеужанова Г.Т., Сапаева Г.Е. Оқу-тәрбиелеу ісінде ауғанстандық жастардың этностық ерекшеліктерін есепке алу	137
Тинистанов С.Д. Жастарға кәсіптік бағдар берудің өзекті мәселелері	139
Тойшубекова Ж.К., Ибрагимова М.Н. СӨЖ-дің оқу-танымдық іс-әрекет ретіндегі ерекшеліктері	141
Хабижанова Г.Б. Новые подходы к содержанию исторических знаний и проблемно-ориентированное обучение в процессе преподавания Истории Казахстана	142

II Қазіргі заманғы ЖОО-ға дейінгі білім берудегі инновациялық-педагогикалық қызмет

Абиева Р.С. Қазақстан тарихы сабағында жаңа технологияларды пайдаланудың маңызы	145
Алиасқарова Ж. География пәнін оқытудың ерекшеліктері	146
Алиева М.А. Жаңа технологияның тиімді әдістері	148
Атамбекова Г.К., Таукенова А.С. Возвратные последовательности и их геометрия	150
Әбілмәжін Ж., Тасырова Қ.Н. Педагогикалық инновациялық бағыттардың түрлерін пайдалану	154
Әлімбаева Л.З. Мұғалімнің өзін-өзі жетілдіру қажеттіліктері	156
Бердибаева Ж. Информатика пәнінде жеті модуль мәнмәтініндегі диалогтік оқытуды пайдалану	159
Берекенова Ә.С., Тәуекелова Г.Қ. Желілік қоғамдастықтың білім беру жүйесінде және мұғалімнің кәсіби шеберлігін арттырудағы маңыздылығы	162
Дурманов Т.М. Различие в преподавании между методикой и технологией	164
Жаменкеева Б.А. Математика пәнінде жаңа технологиялар арқылы нәтижеге жету	167
Жанибекова Ш.Ж., Карипбаева Л.Т. Инновационные подходы к дополнительному образованию детей	168
Казербаева Г.Қ. Б.Блумның таксономиясы негізінде Қазақстан тарихын оқыту	171
Карипбаева Л.Т., Смағұлова М.К. Инновационные направления привлечения школьников в исследовательскую деятельность	172
Каупенбаева Р.Б., Каупенбаева С.М., Жайлаубаева М.Т. Система непрерывного профессионального образования	175
Қадекұлы Ж. Химия сабағында оқушылардың ынтасын арттырудың мүмкіндіктері	177
Медетбекова К.А. География пәнін оқытудың маңыздылығы	179
Нурдилдаева Қ.О. Кешірім – ізгіліктің белгісі	182
Нусипбаева М.Б. Жеке тұлға қалыптастырудағы рухани-адамгершілік тәрбие құндылықтары	183
Өткелбаева Р.Н. Бүгінгі оқыту үдерісіне енгізілген жаңалықтар туралы	186
Скабаева Ш.С. Формативті бағалауда кері байланысқа әсер ететін факторлар мен жағдайлар	187
Сыдықова Б.А. Қазіргі мектептегі физика сабағында электронды білім беру ресурстарын пайдаланудың тиімді жолдары	190
Сыдықова Б.А. Динамика тарауын қайталауда ойын стратегияларын пайдаланудың тиімділігі	191

XXI ғасыр – озық технологиялар ғасыры. Сондықтан білім беру жүйесінде жаңа компьютерлік технологияларды тиімді пайдаланудың шетел тілін үйрету маңызы зор. Ақпараттық ортаны құруға негізделген білім берудің жаңа жүйесін қалыптастыру мен педагогикалық практикаға жаңа ақпараттық құралдарды енгізу білім жүйесін дамытудағы стратегиялық тапсырма болып саналады.

Білім беру жүйесін ақпараттандыру, оқу үдерісінде инновациялық технологияларды ендіру негізгі бағыттары мен идеялары Қазақстан Республикасының 2005-2010 жылдарға арналған білім беруді дамытудың мемлекеттік білім бағдарламасында, Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі білім беру тұжырымдамасында және Елбасымыз Н.Ә. Назарбаев ұсынған «Қазақстан-2030» стратегиясында айрықша көрсетілген [5:322 б.].

Ақпараттық-коммуникациялық технологияның келешек ұрпақтың жан-жақты білім алуына, іскер әрі талантты, шығармашылығы мол, еркін дамуына жол ашатын педагогикалық, психологиялық жағдай жасау үшін де тигізер пайдасы аса мол. Ақпараттық қоғамның негізгі талабы – оқушыларға ақпараттық білім негіздерін беру, логикалық-құрылымдық ойлау қабілеттерін дамыту, ақпараттық технологияны өзіндік даму мен оны іске асыру құралы ретінде пайдалану дағдыларын қалыптастырып, ақпараттық қоғамға бейімдеу. Білім – ұлттың бәсекеге қабілеттігін арттырудың басты құралы болып табылады.

Әдебиеттер

1. Қарғаев Қ.А. Аймақтық білімнің бірегейленуі үрдісіндегі болондық жүйе және Қазақстан // Аймақ – концепция мазмұны, әдістері мен технологиялар атты республикалық ғылыми-практикалық конференция. – Алматы, 2012.
2. Талызина Н.Ф. Педагогическая психология. – Москва, 1998. – 280 с.
3. Садықова Р.К. Шетел тілі лексикасын оқытуда техникалық құралдарды пайдалану // Материалы межд. научно-практ. конференции. – Алматы, 2007.
4. Полат Е.С. Метод проектов на уроках иностранного языка // М., ИЯШ 2000, №3, с. 34-37.
5. Сиргебаева С.Т. Ақпараттық технологияны ағылшын тілін оқыту үдерісінде қолданудың ерекшеліктері // Ғылым мен білім саласындағы мәдениеттер тоғысы атты халықаралық ғылыми конференция. – Алматы, 2011. – 322 б.

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ ПӘНІН ОҚЫТУДЫҢ КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ

*Сандықбаева Ө.Д. ф.ғ.к., Мамсиқызы Н., Арыстанбекова Қ.Д.
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ*

Егеменді ел болғалы ғылым, мәдениет салаларында жасалып жатқан шаралардың барлығы – жастарға жалпы адамзаттық және ұлттық игіліктер негізінде тәрбие мен білім беру ісін неғұрлым жоғары деңгейге көтеруге ықпал етуде. Еліміздің егемендігі жүзеге асып, қоғамдық өмірді демократияландыру және ізгілендіру басталған кезде ұлттық ерекшелігімізді айқындайтын рухани мәдениетімізді жетілдіру қажеттілігі туындап отыр. Ұлттық менталитетімізді қалпына келтіріп нығайту және өркениетті елдер қауымдастығының ортасынан орын алу-ұлттық мемлекетіміздің қалыптасуымыздың басты алғы шарттарының бірі. Сондықтан рухани мәдениетіміздің тарихына айрықша назар аударуымыз қажет.

Қазақ ұлтының кіндік қаны тамған Еуразия жүрегінде орналасқан кезден бастап ұлан-ғайыр жері бар Қазақ елі, дүниежүзілік тарихта өзінің оң істерін қалдырып келеді. Соған орай тарих оқу пәні ретінде жалпы негізгі білім беретін барлық гуманитарлық және қоғамтанушылық курстардың негізін құрайды. Тарих – ол ұлттық сана-сезімді және адамгершілік-этикалық нормаларды қалыптастыра отырып, оқытудың дүниетанымдық негізін қалыптастыратын құрал. Ал тарихты оқыту әдістемесінің даму бағыттары бойынша Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік алып, Жаңа даму жолына түсуіне байланысты оның халықаралық және ішкі қоғамдық-саяси жағдайларына қарай үлкен өзгерістер болып жатыр. Бұл Қазақстан Республикасы Конституциясының 1,2-баптарында былай деп көрсетілген «Қазақстан Республикасы демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет ретінде нақтыланып өзінің ең баға жетпес қымбат қазынасы адам және адамның өмірі оның құқықтары мен бостандықтары екенін ашық айтып отыр [1.46].

Сонымен бірге Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың жыл сайынғы жариялан отырған Қазақстан халқына арналған Жолдауларында міндетті түрде Тәуелсіздіктің тарихын тиіше тиек етіп отыратыны бәрімізге аян. Елбасы өзінің 2015 жылғы 30 қарашадағы жолдауында Тәуелсіздігіміздің 25 жылдығын ескере отырып бастады. Тәуелсіздік алғаннан бері мемлекетіміз тиімді тығырықтардан шығып келеді. Небәрі ширек ғасырда Қазақстан жаһандық шаруашылық байланыстарға қосылған егемен ұлттық экономика және ұлттардың әлемдік отбасының

қалыққанды қатысушысына айналған мемлекет ретінде қалыптасқанын ерекше ынтамен атап өтті. Шынымен де біздің еліміздің тарихында қазіргі жағдай мәңгі есте қаларлық заман болып отыр. Өйткені Қазақстанның бүгінгі экономикалық жағдайы елімізді әлемдегі 30 дамыған елдің қатарына жіргізетін жағдайға әкеле жатыр. Осыған байланысты жалпы білім беруде және Қазақстанның тарихын саралап оқытуда да пәннің орны ерекше болып отыр. Қазіргі кезде тарихи үдеріске өзіндік өзгерістер әкелген оқиғаларға байланысты жаңа көзқарастар пайда болып оны оқытудың жаңа әдіс-тәсілдері қалыптаса бастады. Әлемдік білім кеңістігінен орын алу үшін міндетті түрде саналы да жан-жақты дамыған ұрпақ тәрбиелеуіміз керек. Өйткені өзінің жерінің, елінің, халықтарының тарихын жақсы білмеген жастардан болашақ қоғамның белсенді мүшелерін және Отан үшін бар күш жігерін сарқа жұмсайтын жан-жақты білімді азаматтарды тәрбиелеп шыға алмасымыз ақиқат. Бұл жағдай бүгінгі күннің өзекті мәселесіне айналып отыр.

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаевтың 1998 жылды ұлттық тарих жылы деп жариялағанын айтып кетсек «Бұл-тәуелсіз Қазақстанның азаматы ғасырлар тоғысында өзінің арғы-бергі тарихи жолын ой елегінен өткізіп, «Кеше кім едік? Бүгін кіміз? Ертең кім боламыз?» деген тәңіректе ойлансын деген сөз. Бұл – туған елінің, туған халқының тарихы ешкімнен де олқы еместігін түсінісін деген сөз. Бұл – әрбір азамат өзінің ата-бабалары қалдырған осындай кең-байтақ жердің лайықты мұрагері болуға ұмтылсын деген сөзі» еді. [2,126]. Яғни Ұлттық тарихты қазіргі ұрпақтың өмісіне сіңіріп, талапқа сай жаңа инновациялық әдіс-тәсілдер арқылы оқыту әрбір ұстаздың борышы деп білеміз. Қазіргі кездегі оқу орындарындағы тарих пәнін оқытудың негізгі мәселелерінің бірі жастардың білімді өз бетінше игеруі болып табылады. Соған сәйкес оқытушының басты міндеті – білімнің жаңа мазмұнынан туындайтын дәрістің маңызды ерекшеліктерін анықтап дәрістің үлгісін құру және пәнді жетілдірудің жолдарын тауып, оның сапасын арттыру. Ол үшін тыңдаушылардың әрқайсысы тарихи оқиғаларға ғылыми тұрғыдан баға беріп, олардың сабақтастық байланысын түсінуіне жағдай жасалу қажет.

Жастарға инновациялық өркениет пен жаһандану үрдісінің талабына сай білім беру, сол ағымда тәрбиелеу-республикамыздың жоғарғы оқу жүйесіндегі ең өзекті міндеттеріне айналуға. Ол жастар ортасындағы ұлттық сананың қалыптасу үрдісінің ерекшеліктерін анықтауға септігін тигізери анық. Қазақстанның қазіргі халықаралық жағдайы, оның дүниежүзілік қауымдастықтағы белгілі мемлекеттердің қатарына қосылуы, дүние жүзінің көптеген елдерімен түрлі салада байланыс жасауы да оның әрбір азаматына өз елінің тарихын жақсы білуді қажет етеді.

Жастар белсенділігінің қалыптасуының әлеуметтік-мәдени алғышарттары мен жастар саясаты және оның мәдени бетбұрыстары жайлы айта келе, қазіргі кездегі жастардың белсенділігінің әлеуметтік-мәдени құндылықтық негіздеріне тұжырымдама жасаймыз. Қазіргі жастардың құндылықтық бағдары Қазақстан Республикасының әлеуметтік және мәдени саясатындағы маңызды тақырыптарының біріне айналып отыр. Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев өзінің «Тәуелсіздігіміздің бес жылы» деген еңбегінде кеңестік дәуірдегі жағдайды баяндай келе, халықтың қазіргі кездегі рухани-құндылықтық дағдарысына ұшырағандығын айтады [3,144-145бб]. Ал қоғамдық қарым-қатынастардың, ұлттық мәдениеттің бағыт-бағдары үшін Қазақстан жастарының әлеуметтік-құндылықтық түсінігін қалыптастырудың орны ерекше. Осыған орай, біздің де алға қойып отырған міндетіміз осы үрдіске аз да болса өз үлесімізді қосу, азаматтық міндетті атқару, қоғам алдындағы жауапкершілігімізді орындау.

Тарих пәнін оқыту, ұлттық идеологиямен сусынданған азаматтар тәрбиелеу, ашық қоғам орнатуға ықпалы патриот болуға ықпал ету үшін қаншама шығармашылық ізденіс қажет. Оз Отанын шексіз сүйетін, білімді, іскер, адамгершілігі мол, мәдениеті жан-жақты жетілген тұлғаны дайындау үшін үлкен жауапкершілік жүктеліп отыр. Осыған байланысты Қазақстан тарихын оқытудағы жаңа міндеттер белгіленуі қажет деп ойлаймын. Ол үшін бірыңғай Қазақстан тарихы пәнінің бағдарламасы жасалып бекітілуі керек. Және де лайықты білім беру үшін ең алғаш ол сапалы оқулықтар қорымен қамтамасыз ету және білім дәрежесін көтеріп отыратын педогогикалық инновация қажет. Сонымен бірге сабақтың түрі жаңа заман талабына сай өзгеріп жаңартып инновациялық әдісте бір пәнде бірнеше әдіс-тәсілдерді ұштастыра қолданып дәрісті мәнді де, қызықты өткізу арқылы болашақ ұрпаққа әсері мол ерекше тәжірибе жинақтауына үлкен мүмкіндіктер болар еді.

Инновациялық әдісті ұтымды қолдана білу тек дәрістің ғана емес, тұтастай пәннің сапасын, маңызын, ғылым саласы ретіндегі мәнін арттыруға ықпал ететіні сөзсіз. Қазіргі кездегі компьютер заманының дамыған уақытында интернет жүйесі және электронды пошта арқылы әлемдегі қоры бай кітапханаларға қол жеткізіп керекті материалдарды алып пайдалануға үлкен жағдайлар туып отыр. Бұл ретте мәселен дәрісті оқыту барысында тыңдаушыларды дәрістен тыс уақыттарда компьютер-просктордың көмегімен тарихи фильмдерден үзінділер көрсету арқылы талқылау, теориялық жағын

практикалық сабақтар арқылы шыңдау ол мұражайларға апару, дөңгелек үстелдер немесе басқа да пікірталас жиындарын басқара алатындай дәрежеге жетуге бейімдеу, түрлі ортада, конференцияларда пікірлерін сауатты түрде ауызша және жазбаша білдіре алуға үйретумен қатар тыңдаушының өзінің гүденуі бойынша тест құрастыру арқылы баланың қабілетін шыңдап отыру керек, сонымен бірге қоршаған орта, қоғам және экономикалық мәселелерді сауатты жеткізе білу секілді инновациялық әдістерді өзге тілді аудиторияларда қолдану мақсатында уақытты үнемді әрі орынды жұмсау арқылы пәнге деген қызығушылығын арттыруға болады.

Осы жағдайлар Қазақстан тарихын алдымен мектепте, сондай-ақ мамандық беретін барлық басқа да оқу орындарында оқытудың ғылыми-әдістемелік жағынан мүлде жаңа деңгейге көтеру зор маңызға ие болып отыр. Осындай жаңа инновациялық технологиялардың мақсаты мен тиімділігі саралайтын болсақ: пығармашылықпен жұмыс істей алатын және оқытудың жаңа технологиясын пайдалана отырып демократиялық білім беру; білім берудің ұлттық үлгісін қалыптастыру; білім сапасын көтеру; өзін-өзі бағалай білуі және өзгелердің ой-пікірімен санасуға, құрметтеуге баулу; білімді бәсекеге қабілетті тұлға тәрбиелеп қалыптастыру екендігін анықтайды.

Қорыта келе айтпағымыз, өткен тарихымызды оқып білмеген ұрпақтың болашағы да бұлыңғыр болатыны баршаға аян. Осыдан да болар жастармен жас ұстаздарға тарих пәнін оқытуда тарихты оқыту пәнінің пәндік мақсат-міндеті мен пән ретіндегі даму кезеңдерімен, сол кезеңдердегі еліміздің өткен тарихын оқытудағы ақтаңдақтарын әдейі бұрмалап саясаттандырылған кезеңдердің ара жігін ажырата білу, келешек жас маман оқытушы қауым үшін маңызды мәселе болып қалмақ. Осы жағдайлар мамандық беретін әр пәнді оқыту мақсатында пайдаланылса оқытудың ғылыми-әдістемелік жағынан жаңа деңгейге сапасын көтерудің маңызы зор болар еді. Өйткені, Отан тарихы – оны оқыту әдістемесі-бүкіл жастарға білікті маман болып қалыптасуымен қатар патриоттық тәрбие берудің негізі екені анық.

Тарихты бүгінгі заманның талабына сай оқытудағы басты талап дүние жүзілік дамудағы адамзаттың орны, ол жасаған әлемдік құндылықтардан хабардар, жан-жақты жетілген, өз тарихының өткеніне көз жүгіртетін, қоғамның даму үрдісіне өзінше баға бере алатын, белсенді ұлтжанды, патриот азаматты қалыптастыру болып табылады.

Әдебиеттер

1. ҚР Конституциясы Алматы, «Қазақстан», 1995.
2. Назарбаев Н. «Қазақтың бүкіл тарихы, тұтастану тарихы» //Егемен Қазақстан, 1998, 18 наурыз.
3. Назарбаев Н. Тәуелсіздігіміздің бес жылы. Алматы, «Қазақстан», 1996.
4. Назарбаев Н. Тәуелсіздігіміздің бес жылы. Алматы, «Қазақстан», 1996.

СТУДЕНТТЕРГЕ ИНФОРМАТИКАНЫ ОҚЫТУДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІСТЕРІ

Сарсембаева Г.Д.

Қ.И.Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ

«Инновация» термині ағылшыннан аударғанда *innovation* «жаңалықтарды енгізу» (жаңалық) деген мағына береді. Әдетте, дәстүрлі мәселені шешу әрекеттерінің нәтижесінде инновация пайда болады және сол процесс нәтижесінде жаңа тәсілмен жинақтау, фактілерді ой елегінен өткізуге мүмкіндік беретін жаңа сапаға жаңашылдыққа ауысу туралы мағынада қолданылады. Қазіргі заманғы инновацияның көпшілігі өткенге талдауы бар және тарихи тәжірибеге байланысы бар болып табылады. Бұл түсінік инновациялық процесті заманауи (теориялар, әдістер, идеялар және т.б.) дәйекті және саналы үрдістерді сәйкес келетін критерийлерін игеруге мүмкіндік беретіндігін білдіреді. Ол жаңалықтарды енгізуде қатысушыларға сапалы жүйе түрін көрсетеді және оған деген көзқарастарын оң бағыттады.

Инновациялық білім процесіне негізінен педагогиканың екі ең маңызды мәселелері жатады:

- Педагогикалық тәжірибені оқып-үйрену мәселелері;
- Ғылымдағы жетістіктерді жеткізу практикасы.

Тәжірибелік инновацияларға: жаңа әдістер, ережелер, алгоритмдер, бағдарламалар, ұсынымдар саласындағы дидактика, тәрбиелеу теориясы, техникалық құралдар, оқыту және бақылау құрылғылары, модельдер, табиғи объектілер, аудиовизуалды құралдар жатады. [1]

ВВА тілі MS Excel-дің толықтыру мүмкіндіктеріне тамаша есептесуіш болып табылады. Ол Windows ортасында тез елеулі нәтижелер алуға, іс жүзінде барлық тапсырмаларды қарапайым